

Bezuvjetno priznanje retroaktivne mjere restrukturiranja kreditne institucije protivno je pravu Unije ako ono podrazumijeva da klijent ne može nastaviti sudski postupak o meritumu pokrenut protiv „banke za premošćivanje” na koju je predmetna pasiva prethodno bila prenesena

Fizička osoba VR je 2008. godine sklopila ugovor s Banco Espírito Santo, Sucursal en España (u daljnjem tekstu: BES Španjolska), španjolskom podružnicom portugalske banke Banco Espírito Santo (BES), kojim je stekla povlaštene dionice islandske kreditne institucije. U kontekstu ozbiljnih financijskih poteškoća društva BES, Banco de Portugal odlučio je odlukom donesenom u kolovozu 2014. uspostaviti „banku za premošćivanje”, naziva Novo Banco SA, na koju su prenesene aktiva, pasiva i drugi neimovinski elementi društva BES. Neki elementi pasive su ipak bili isključeni iz prijenosa na Novo Banco. Nakon navedenog prijenosa Novo Banco SA, Sucursal en España (u daljnjem tekstu: Novo Banco Španjolska) održao je poslovni odnos koji je osoba VR uspostavila s društvom BES Španjolska.

Osoba VR je 4. veljače 2015. podnijela tužbu Juzgadu de Primera Instancia de Vitoria (Prvostupanjski sud u Vitoriji, Španjolska) protiv Novo Banco Španjolska s ciljem da se ugovor, prvenstveno, proglasi ništetnim ili, podredno, raskine. Novo Banco Španjolska prigovorio je da nema pasivnu legitimaciju jer je, na temelju odluke iz kolovoza 2014., navodna odgovornost bila dio pasive koji mu nije bio prenesen.

Budući da je Prvostupanjski sud u Vitoriji prihvatio zahtjev osobe VR, Novo Banco Španjolska podnio je žalbu Audienciji Provincial de Álava (Provincijski sud u Álavi, Španjolska). Tijekom postupka dostavio je dvije odluke koje je 29. prosinca 2015. donio Banco de Portugal. Te su odluke sadržavale izmjene odluke iz kolovoza 2014. navodeći, među ostalim, da „počevši od tog dana, sljedeće obveze društva BES nisu bile prenesene na Novo Banco: [...] bilo koja odgovornost koja je predmet jednog od postupaka opisanih u Prilogu I.”, među kojima je bila i tužba osobe VR. Osim toga, one su predviđale da se, ako su aktiva, pasiva ili neimovinski elementi trebali ostati u imovini društva BES, ali su u stvarnosti preneseni na Novo Banco, oni prenose s Novo Banco natrag na društvo BES s učinkom od 3. kolovoza 2014.

Budući da je Provincijski sud u Álavi odbio žalbu Novo Banco Španjolska, potonji je podnio pravni lijek pred sudom koji je uputio zahtjev, Tribunalom Supremo (Vrhovni sud, Španjolska). Novo Banco Španjolska smatra da, na temelju Direktive 2001/24 o restrukturiranju i likvidaciji kreditnih institucija¹, odluke od 29. prosinca 2015. proizvode, bez ikakvih daljnjih formalnosti, učinke u svim državama članicama. Smatrajući da su te odluke izmijenile odluku iz kolovoza 2014. s retroaktivnim učinkom, Tribunal Supremo pokrenuo je postupak pred Sudom kako bi saznao treba li takve materijalne izmjene priznati u sudskim postupcima u tijeku.

Ocjena Suda

¹ Direktiva 2001/24/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. travnja 2001. o restrukturiranju i likvidaciji kreditnih institucija (SL 2001., L 125, str. 15.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 8., str. 14.)

Sud napominje da se na temelju Direktive 2001/24 mjere restrukturiranja u načelu primjenjuju u skladu s pravom matične države članice i proizvode učinke prema zakonodavstvu te države u cijeloj Uniji bez ikakvih daljnjih formalnosti. Ipak, kao izuzeće od tog načela članak 32. te direktive predviđa da učinci mjera restrukturiranja na neki postupak koji je u tijeku u vezi s imovinom ili pravom kojeg je kreditna institucija lišena podliježu isključivo pravu države članice u kojoj je u tijeku taj postupak.

Na prvom mjestu, Sud ističe da primjena tog članka 32. zahtijeva **ispunjenje triju kumulativnih uvjeta i da su oni ispunjeni u postupku pred Tribunalom Supremo**. Naime, kao prvo, mora se raditi o mjerama restrukturiranja u smislu Direktive 2001/24, što je ovdje slučaj jer su odluke od 29. prosinca 2015. namijenjene očuvanju ili obnovi financijskog stanja kreditne institucije.

Kao drugo, **mora postojati postupak u tijeku**, što je pojam koji obuhvaća samo **postupke o meritumu**. U ovom slučaju, s jedne strane, treba smatrati da je glavni postupak postupak o meritumu i, s druge strane, odluke od 29. prosinca 2015. donesene su u trenutku kada je postupak koji je osoba VR pokrenula 4. veljače 2015. već bio u tijeku.

Kao treće, **postupak koji je u tijeku mora se odnositi na „imovinu ili pravo kojih je kreditna institucija lišena”**. S obzirom na razlike između jezičnih verzija članka 32. Direktive 2001/24, Sud ispituje svrhu te odredbe i utvrđuje da je njezin cilj podvrgnuti učinke mjera restrukturiranja ili postupaka likvidacije na neki postupak u tijeku pravu države članice u kojoj se taj postupak vodi. Međutim, s obzirom na takvu svrhu, ne bi bilo dosljedno iz primjene potonjeg prava isključiti učinke koje proizvode mjere restrukturiranja na postupak u tijeku ako se taj postupak odnosi na eventualne odgovornosti koje su takvim mjerama restrukturiranja prenesene na drugi subjekt. Stoga se taj članak 32. mora primjenjivati **na jedan ili više elemenata imovine kreditne institucije, koji su dio aktive i pasive te su predmet mjera restrukturiranja, kao što je to slučaj eventualne odgovornosti o kojoj je riječ u sporu pred Tribunalom Supremo**.

Na drugom mjestu, kada je riječ o opsegu učinaka mjera restrukturiranja uređenih pravom države članice u kojoj je postupak u tijeku, Sud ističe da **pravo te države članice uređuje sve učinke koje takve mjere mogu imati na takav postupak, bez obzira na to jesu li ti učinci proceduralni ili materijalni**.

Slijedom toga, iz Direktive 2001/24 proizlazi da su i **proceduralni i materijalni učinci mjere restrukturiranja na sudski postupak o meritumu koji je u tijeku isključivo oni koji su određeni pravom države članice u kojoj je taj postupak u tijeku**.

Osim toga, Sud ističe, s jedne strane, da bi se **priznanje, u postupku pred Tribunalom Supremo, učinaka odluka od 29. prosinca 2015.**, s obzirom na to da bi moglo dovesti u pitanje sudske odluke koje su već donesene u korist osobe VR, **protivilo općem načelu pravne sigurnosti**. S druge strane, prihvatiti da bi mjere restrukturiranja – koje je donijelo nadležno tijelo matične države članice nakon podnošenja tužbe u drugoj državi članici, a koje za posljedicu imaju **retroaktivnu izmjenu relevantnog pravnog okvira za rješavanje spora** u kojem je podnesena ta tužba – mogle navesti sud pred kojim se vodi postupak da odbije tužbu **predstavljalo bi ograničenje prava na djelotvoran pravni lijek** u smislu članka 47. prvog stavka Povelje Europske unije o temeljnim pravima.

Sud zaključuje da se Direktivi 2001/24, u vezi s načelom pravne sigurnosti i pravom na djelotvoran pravni lijek, **protivi bezuvjetno priznanje – u sudskom postupku o meritumu koji je u tijeku – učinaka mjere restrukturiranja, kao što su odluke od 29. prosinca 2015., ako takvo priznanje dovodi do toga da kreditna institucija na koju je pasiva prenesena prvom mjerom restrukturiranja gubi, s retroaktivnim učinkom, pasivnu legitimaciju u tom postupku u tijeku, dovodeći tako u pitanje sudske odluke koje su već donesene u korist tužitelja u istom postupku**.

NAPOMENA: Prethodni postupak omogućuje sudovima država članica da u okviru postupka koji se pred njima vodi upute Sudu pitanja o tumačenju prava Unije ili o valjanosti nekog akta Unije. Sud ne rješava spor

pred nacionalnim sudom. Na nacionalnom je sudu da predmet riješi u skladu s odlukom Suda. Ta odluka jednako obvezuje i druge nacionalne sudove pred kojima bi se moglo postaviti slično pitanje.

Neslužbeni dokument za medije koji ne obvezuje Sud.

[Cjelovit tekst](#) presude objavljuje se na stranici CURIA na dan objave.

Osoba za kontakt: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293